

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGÁLDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenség párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
 egy évre . . . . . 10 frt - kr.
 fél évre . . . . . 5 - -
 negyed évre . . . . . 3 - -
Egyes szám 5 Kr.

A lapaslével részeltetett min-
 den költséget fizet. Vevő-
 sorsok, hirdetések, szerkesztésig
 barmintre költendő.

Helyettesítő helyben
 ERŐSÖDI K. LAJOS és IG.
 ORÁTHY KÁROLY könyv-
 kereskedésében és a kiadó-
 hivatalban. KUTASI IMRE könyv-
 nyomdájában a postabiztaltok
 után.

Hirdetési díj:
 Negy hankos post. sorát: 5 kr.
 Nagyobb hirdetés a közzét-
 teltetésekor alk. szerinti a leg-
 oltosabb árért. vételnek fel.
 Bélyegdíj minden kiadó helyre
 kért: 20 kr.

„Nyitólát”-ben megjelenő közle-
 meny minden post. sora 20 kr.

Hirdetések felvételnek a kiadó-
 hivatalban, KUTASI I. könyv-
 nyomdájában, valamint ZÖHNER-
 MAN H. könyv. Irodájában is.

Név nélkül vagy barmintesen
 beküldött kéziratok nem vétel-
 nek figyelembe.

Kéziratok vissza nem
 adódnak.

A közös trónbeszéd.

(r. e.) A mit a felség a magyar or-
 szágyűlésnek mondott, a most folyó or-
 szágyűlési időszak megnyitóján — az a
 mi saját külön trónbeszédünk volt. Azok a
 szavak, a melyeket a mi Ausztriával való
 közös nyomorúságunk elintézésére alakult
 delegációk hallottak: az volt hát a kö-
 zös trónbeszéd. Ad normam közös költ-
 ség, közös hadsereg és Jókai-féle közös
 háza.

És kétségtelen az is, hogy ezen kö-
 zös trónbeszéd bizonyos tekintetben nem
 csupán mellékdarabja, hanem egyszersmind
 a vitott kiadása is volt annak, a mit a
 felséggel Tisza Kálmán mondatott a ma-
 gyar országgyűlés megnyitásokor, a trón-
 beszédnek a külügyekről szóló futólagos és
 csekély részletében.

Azon trónbeszédben nem is láthatunk
 egyebet, mint a magyar miniszterelnök ös-
 meretes tájékoztatását a külügyek ter-
 én. Mástulönben nem is foghatók fel a
 parlament és most a delegációk előtt tett
 nyilatkozat eltérő vagy legalább szabato-
 sabb voltát. Abban igaztalan hatott kedé-
 lyünkre az, hogy a béke köteles hangsü-
 lyozásának alkalmával Németország felem-
 lített, míg azonban Oroszország (közvet-
 lenül a lengyelországi hármasszázari ta-
 lálközös után) feltűnően kihagyott. A
 delegációk előtt pedig (oly rövid idő le-
 folytatva), a mely alatt új politikai helyzet
 szült fordulatok aligha mehettek (vége)
 különösen hangsúlyoztatik az orosz ba-
 rátság is. És ez a hangsúlyozás oly erős
 és oly körülményes, mintha a felség csak-
 ugyan a köztársaság éreztetése volna annak, hogy
 a trónbeszéd azon sajátosság hiánya s így
 a magyar miniszterelnök gyámoltalanságá-
 nak egyik bizonyossága ezáltal már pótol-
 tassék.

Van tehát orosz-német-osztrák-magyar
 szövetség és hallottunk ismét királyi nyi-
 latkozatot, mely kilátást nyújt egy a bé-
 ké, zavar nélküli munkát és
 folyton fejlődő népjólétet biz-
 tosító korszakra. Kétségtelen igen
 biztató kilátások és kétségtelen az is, hogy
 oly hatalmas három állam szövetsége,
 a mely nagyhatalmak Oroszország, a német-
 birodalom és legalább ezekkel
 együtt Ausztria-Magyarország: csak-
 ugyan lehetetlennek tesz az, hogy bárme-
 lyikük félhetne kívülről eredő veszélyektől
 és megtámadásoktól. A felett aztán kár
 is töprenkedni, hogy ez a hatalmas hár-
 mas-szövetség alighanem azért kötött
 meg, hogy ha nem külső hatalmak támadá-
 sait, úgy ezen államok saját népeinek elé-
 gtelensége alkalmas időben elfojtathas-
 sák! Németország folytonosan vagy sakk-
 ban van, vagy sakkot adogat; Oroszország
 népei alkotmányt kérnek, Ausztria-Magyar-
 ország remegve tekint a monarchia foglaló
 politikájának folytatása elé. De mit tehet
 a nép ily hatalmas szövetség ellen, mikor
 a királyok terveit három nagyhatalom szor-
 nyosraerője támogatja? Arról se mi tehe-
 tünk, hogy e béke-szövetség nem is egé-
 szen rokonszenves az egyes népekre nézve;
 p. o. az orosz és magyar között nem
 képzelhetünk egyebet, mint kutya-macska
 szövetséget.

A mi magát a béke-szövetség elne-
 vezést illeti, hát az nevezetességé válik
 azon óriási hadsereggel szemben, melyet a
 népeknek fentartaniok és táplálniok kell.
 Valóban bajos béke-korszaknak ne-
 vezni azt, a melyre a királyi szó utal, mi-
 dőn a még hadi felszerelés pusztítja el
 összes jólétét, sőt a hadiszerelésnek egy a
 monarchia által eddig kevésbé kultivált
 ága, a tengerészet is költségvetést és rend-
 kívüli fejlesztést igényel.

Azt az állítást, hogy Bosznia és Her-
 cegovina viszonyaiban örvendetes fejlő-
 dés mutatkozik — vegye a szívére Kál-

lay Béni. Hogy költségeihez a monarchiá-
 nak ezáltal nem kell hozzájárulnia, szin-
 tén igen megalázó kilátás volna, a melynél
 örvendetesebb csak az jelentés lehetne,
 a mely szerint Bosznia és Herzegovina
 már végre-valahára hasznát is hajtana mo-
 narchiánknak a reá pazarolt sok áldozat
 után.

Imé ezek a delegáció előtt mondott
 közös trónbeszéd szavai. Mondják,
 hogy a mamelukok igen sokat épültek és
 szerfölött lelkes hangulatba jöttek meghall-
 gatása után.

Belföld Képviselőválasz-
 tás. Az eperjesi szabadelvű párt Berzevicsy
 Albert helyére dr. Schmidt Gyula eperjesi
 ügyvédet kiáltotta ki képviselőjelöltnek. — A
 kolosi választási vizsgálat. A
 kolosi képviselőválasztás felett pénteken kez-
 dődő vizsgálatnál. Haller Rezső érdekelt Kom-
 játhy Béla budapesti ügyvéd, a kérvénye-
 zőket Jeney Viktor kolozsvári egyetemi tanár
 fogja képviselni. — A szent-andrei orsz.
 képviselőválasztás vizsgáló biztosa, Literáty
 képviselő, miután az e tárgyban megidézett
 tanuk száma meghaladja a 70-et, megkereste
 Pestmegye alispánját, hogy a tárgyalások meg-
 tartására a megyeház kis-termet engedje át.
 Az alispán megkeresésnek helyt adott, s így a
 tanukihallgatás a megye székházában novem-
 ber 3-án megkezdődik. — Puchó-Illaván,
 a lemondott Baross államtitkár helyére a kor-
 mánypart Kubinyi Györgyöt léptette fel
 képviselőjelöltnek. Kubinyi megköszönve a bizal-
 mat, kijelenté, hogy azt nem fogadhatja el s
 Beniczky Ferenc államtitkár ajánlja kép-
 jelöltnek, kit az értekezlet proklamált is. Be-
 niczkynek ellenjelöltje nincs.

**A dunamenti ref. egyházkerület köz-
 gyűlése** tegnap délelőtt Szász Károly püspök s
 Lónyay gróf főgondnok elnöklése alatt folytatta
 tanácskozásait. Tovább tárgyalták a theologiai
 akadémiai szervezeti szabályzatát s a hátra-
 levő szakaszokat csekély változtatással elfo-
 gadták. Ezután még személyes és házi ügyeket
 tárgyalt a közgyűlés, mely a mai nappal be is
 rekesztetett.

Függetlenség és magyarosítás.

A 67-iki bölcsek, kik bele vitték e sze-
 rencsétlen nemzetet a közöstygek hinárjába,
 azzal igyekeztek kapacitálni a honért agdó
 kebleket, hogy később, ha majd megerősödünk,
 ki fogjuk vivni azt, a mihez 1000 éves jogunk
 van, — de most elégedjünk meg azzal, a mit
 Bécs kegyelme nyújt számunkra, mert gyengék
 vagyunk, tehát „alkalmazkodjunk a körülmé-
 nyekhez.”

A nemzet — illetőleg csak képviselőinek
 nagy része — megnyugodott és okoskodásban
 — s alkalmazkodott a körülményekhez. Azóta
 valahányszor előfordul azon eset, hogy a nemzet-
 nek valamely joga van a kockán, melytől
 a bécsi diplomata urak meg akarnak bennün-
 ket fosztani, a nemzet szájaitól mindig azt
 hangoztatják: alkalmazkodjunk a körülmé-
 nyekhez!

A Tisza Kálmán politikája is abban kul-
 minál, hogy alkalmazkodik a körülményekhez;
 ő ugyan azt állítja, hogy „fokról-fokra” halad,
 a mit azon értelemben, hogy fokról-fokra ha-
 lad lefelé a közöstygek hinárjába: nem
 lehet kétségbe vonni. — A magyarosítási moz-
 galom egyik zászlóvivője szintén a körülmé-
 nyekhez való alkalmazkodást hangoztatja s
 ennek ezen soraiban nyílt kifejezést is ad:
 „Szép és dicsérendő az ábránd, egy önálló,
 független Magyarországról, de a mig e háza-
 ban nem lakik 15—20 millió magyar, addig
 mindig csak ábránd marad; addig a nemzet
 nem tehet egyebet, mint alkalmaz-
 kodni a körülményekhez. Ha pedig
 ez az idő valaha megjön, akkor ha a nemzet
 úgy akarja, saját akaratának érvényt fog sze-
 rezni.”

Ó tehát azt hangoztatja, hogy legyünk
 előbb magyarok, akkor aztán szabadokká le-
 hetünk. De már mi csak azt gondoljuk, hogy
 a mig 15—20 millió magyar fogja lakni e
 hazát, százezrek is kitorúlhatnak bennünket a
 nemzetek sorából. Vagy mit is fogunk mi érni
 azzal 15—20 millió magyarral, ha azt vertük
 a fejébe, hogy „alkalmazkodjék a körülmé-
 nyekhez?” — Szolga-lelkű nép fog az ilyen
 lenni, melyet a mai jelszavak nevelnek fel, —
 az ilyen nép „saját akaratának érvényt sze-
 rezni” nem fog, hanem nyugodtan fogja magát
 vezetettetni a bécsi járszalagon s az marad, a
 mivé spátit a bölcsek tették, t. i. közöstyges
 osztrák-magyar!

Hazánk idegen sju lakói közül azok, kik
 magyarosodni hajlandók, ép úgy oda állanak a
 függetlenségi zászló alá, mint akarmelyik
 szittya-magyar. Ellenben azoknak, kik magya-

rosodni nem hajlandók, sokkal könnyebben el-
 bántathat a független nemzet, mely saját akara-
 tának érvényt tud szerezni, mint az olyan,
 melynek részére Bécsből bármely pillanatban
 jöhet a kommandó, hogy a „rebellis faj”
 (szelídített kifejezése az osztrák történetesek
 által használt „Rebellen-haufen”-nek) számát
 nem szabad szaporítani! És akkor ismét alkal-
 mazkodni fogunk a körülményekhez s még a
 magyarosítási mozgalom is „muuszáj”-ból el-
 fog aludni.

Nem álomkép ez, melyet festettem, ha-
 nem következetes a történelem logikájából;
 mert meg vagyok arról győződve, hogy mind-
 addig, mig a magyarosítási mozgalom csak
 „mozgalom” marad, azaz kézzel fogható ered-
 ményeket nem mutat fel: addig Bécsben rá
 se hederitene; — mihelyt azonban észre-
 veszik, hogy e mozgalom komoly dologgá válik,
 mely gyümölcsöt meghozza: azonnal fel fogja
 útni fejét az a kigyó, mely 300 év óta mar-
 czangol bennünket, kiseretbe és félelemben
 ejti Tisza Kálmánt és mamelukjait, — s ezek-
 nek kardala megint azt fogja füleinkbe du-
 dálni: Magasabb helyen rossz szem-
 mel nézik azt a mozgalmat, hagyjátok abba,
 alkalmazkodjunk a körülményekhez!

Előbb fognak bennünket elosztrákosítani,
 ha a körülményekhez alkalmazkodunk, — mint-
 sem mi az idegen ajku lakókat megmagyaro-
 sítathatjuk. Idestova négy éve már annak, hogy
 az a magyarosítási mozgalom megkezdődött,
 — és még mindig csak a kezdet kezdetén
 állunk, holott négy év óta de mennyi jogról
 mondunk le ismét a közösség — az osztrák
 uralom javára!

A magyarosítási zászlót csak akkor vi-
 hetjük diadalra, ha a függetlenségi zászló győ-
 zelmesen fog lobogni a Kárpát ormán. Csak az
 a nemzedék fogja keresztül vinni a magyaro-
 sítást, mely függetlenséget kívívta, mert
 csak e nemzedéknek lesz tekintélye az idegen
 ajku lakosok előtt; akkor jön el az az idő,
 midőn — nem mint régen — félelemből meg-
 süvegl, hanem szívből megbecsüli a magyart,
 „mind az oláh, mind a német, mind a tót!”

Most nem félnek, nem is becslőnek. Mit
 is becslőnének rajtunk, osztrák-magyarok,
 kik mindig a körülményekhez alkalmazkodunk?
 Az a nemzet, mely saját függetlenségéről
 könnyelműen lemond, nem követelhet maga
 számára tiszteletet az idegenek részéről!
 Mikor az ember hadolódik, akkor sem tesz
 egyebet, minthogy a körülményekhez alkalmaz-
 kodik. — Nemzetünk halálakadásnak tekintem
 én a körülményekhez való jelenlegi alkalmaz-
 kodást, mert ez csak a szolgálköség
 méltelét terjeszti.

Az életre való nemzet nem úgy alkalmaz-
 kodik a körülményekhez, hogy jogait feladja,
 hanem úgy, hogy minden kedvező alkalmat
 megragad ősi szabadságának védelmére s
 kibontott zászlóval, nyílt sisakkal áll ki a
 küzdőterre. — Mi azonban ezt nem tesszük,
 hanem birka-türellemmel engedjük a lán-
 czot nyakunkon mindig szorosabba szorítani,
 mig egy utolsó rántással megfojtanak ben-
 nünket.

Azonban ne essünk kétségbe! Tegyük a
 magyarosítás ügyében annyit, a mennyit szá-
 nya-szegetten tehetünk s addig, a middig sza-
 bád. De tegyük önállóságunk, függetlenség-
 ünk érdekében is — nem gyáva lemondással,
 de folyton tért foglalva. A mire törekszük min-
 den elő lény, az ne legyen előtűnk a bránd.
 Ekkor s csak is ekkor lehet reményünk, hogy
 a hős apák korcs fiait, kik a körülményekhez
 alkalmazkodva csak alkudni tudnak, de tenni
 és mereni nem: tul éli a „hajdan erős magyar.”
 Hangoztassa a róna delibábja ép úgy, mint
 kárpát szent bérce, hogy „éljen az önálló,
 független Magyarország!” Tessék elhinni, hogy
 ezt megérti minden nemzetiségű kún és benn
 — még ha magyarul van is mondva!

Kósa Barna.

A magyar predikátumokról.

Haviár Dani ur. Szarvas város független-
 ségi és 48-as párti képviselője, a Házbán köze-
 lebb tartott szűzbeszédjében gunyosan említe
 föl a többi közt a „demokrácia hanyatlásakép,”
 hogy a nemzeti predikátumok még maig sem
 mentek ki a divatból. A t. házbán eddigelé
 ki sem reflektált e furcsa megjegyzésre, lehet
 azért, mert senki sem tartotta azt arra érde-
 mesnek; de nehogy azt higgye Haviár ur, hogy
 ezzel valami találat, valami nagyot mondott:
 én a közönség köréből kötelességszerűen tar-
 tom megjegyzését kellő értékére redukálni,
 úgy is, mint amaz általa gunyosan említett ne-
 messég egyik tagja, úgy is, mint tősgyökeres
 magyar ember s demokrata.

Ha Haviár ur végig lapozza valaha tör-
 ténétiróink kézikönyveit, lehetetlen, hogy sze-
 mébe ne ötlött volna azon körülmény, misze-
 rint a magyar hazát vér- és pénzáldozattal
 ugyszólván kizárólag a magyar köznemesség

tartotta fenn a török-tat ár-ien et dúlások
 élethál harcok között; lehetetlen, hogy ne
 tudná azt is, hogy ez a nemesség volt az,
 mely a demokratikus reformokat minden, felül-
 ről jött nyomásokkal szemben teljes érvényre
 emelé 1847-ban, a kor szellemét nemcsak meg-
 értve, hanem azt tovább fejlesztve is. Az ilyen
 nemesség, mely a világtörténelemben ritkítja
 párját, valóban méltó arra, hogy emlékezte
 tiszteletben tartassék; s az utódok csak szent
 kötelességet teljesítenek, ha a becsület, ne-
 mes ősi nevet fentartják, hiven megőrzik.

Ezekhez a nevekhez guny sem férhet, s
 a ki gunnyal akarja illetni azokat: vagy tu-
 datlanságot, vagy magyar ellenes érzelmeket
 árul el, mert a magyar nemesség történelmi
 multja egy magyar hazáéval; mert a demok-
 rácia érvényre emelése nálunk azonos a ma-
 gyar nemesség politikai irányának győzelmével.
 Minden olvasott ember tudja, hogy a demok-
 ratikus elvek dicső előharcosai nálunk mind
 a magyar nemesség kebléből állottak elő;
 Bezerédy, Deák, s maga Knusht, mind ezen
 osztály tagjai voltak, s kiknek köszönhető leg-
 inkább a rendosztály-különbőség lerontása, ha
 nem nekik?

Csoda-e aztán, ha a jeles elődök ivadéka
 kegyelettel viseli családi nevet, miut nagy idők
 nagy eredményei aranyoztak meg.

De hát mi is az a predikátum, a miben
 Haviár ur annyira megbotránkozik, hogy nem
 késik gunyosan rámutatni szűzbeszédében a
 ház előtt? Valami speciális jelleg ez, vagy
 csak egyszerű, csakhogy rendszertörténelmi
 multtal bíró név? Valóban nem egyebb, mint
 név, egyszerű név, s korántsem afféle rangjelző
 toldalek, mint a bárói vagy grófi czim. Már
 az valóban felöltő volna, ha a köznemes oda
 írta neve elé a „nemes” jelzőt; de ezt egy
 sem teszi, s Magyarországon ez rendszeresen
 soha sem is divatozott, jelölt annak, hogy a
 köznemesség inkább értelmi arisztokráciának
 semmint születésinek tartotta magát. Ez bizo-
 nyítja a történelem, midőn a nemesség demok-
 ratikus vívmányait tárja elének.

Számtalan nemzeti családnak nincs is
 predikátuma (a régi armálisták közül alig
 egy-kettőnek), leginkább az adományosok nyer-
 tek s használták ezt, az adományozott birtok
 helyzetének megfelelőleg s így a predikátum
 valóban nem egyéb, mint egyszerű név, még
 pedig olyan, mely a család származási, vagy
 legalább egykori birtokhelyére utal, tehát tör-
 teneti értékű név.

Ekként a predikátum esetleges haszná-
 lata teljesen jogosult, s miut kizárólag magyar
 helynévtől köfcsonzótt magyar családi név,
 becsben tartandó.

Mi tősgyökeres magyarok nem kifogásol-
 juk az idegen neveket, de viszont nem mel-
 lőzhetjük hallgatással a régi magyar becsüle-
 tes nevek becsmerését, gunyolását. Haviár ur
 ebbe a hibába esett, midőn a régi magyar ne-
 vek viselőit megtámadta; helyen valónak vél-
 tem tehát — ha más nem tette — magam
 részéről tiltakozni az efféle eljárás ellen.

Sipos Soma.

Az ipartestület ügyében.

Az 1872-iki szerencsétlen ipartörvény,
 mely a szabad és korlátlan ipart idő előtt
 megteremtette — életbe lépte után csakhamar
 olyannak ismertette fel, mely célját téveszt-
 vén, nem az ipar emelésére, fejlesztésére, ha-
 nem ellenkezőleg annak romlására, pusztitá-
 sára hatott.

Ennélfogva nem sokára megindult egy
 erős mozgalom az országban ezen törvény,
 illetve ezen korlátlanág megváltoztatására.

Hosszu volna és talán felesleges is is-
 mételésekre esve felsorolni mindazokat, mik
 ezen ügyben történtek, és itt csak azon tényt
 említem fel: hogy az iparosok bajaiknak or-
 voslását több, de különösen két főpontban fog-
 lalták — nevezetesen 1-ór, hogy ipart csak
 az űzhessen, a ki mesterséget tanulta, 2-ór,
 hogy a kényszer társulás törvényben kimond-
 dassék vagyis hogy mindenki köteleztessek
 társulatba lépni, és így társulaton kívül egy
 iparos se lehessen.

A közügyek és különösen saját osztályuk
 sorsát melegen szívőkön viselő az ország ré-
 szeiben szétszórt, de a nemes eszmében egye-
 sitett iparosok, és ezen ügyet magukévá tett
 lelkes iparbarátok 10 évi folytonos, szakadat-
 lanul az ipartörvénynek megváltoztatására
 irányzott agitációjával sikerült a közvéleményt
 az iparügynek megnyerni, sőt a nyomásnak
 végre a kormány is kénytelen volt engedni és
 komolyan megtette az előkészületeket a tör-
 vény revíziójának keresztül vitelére, s hesszas
 enquetirozások és tanulmányozások után végre
 a törvényjavaslat letárgyaltatván törvény erőre
 emeltetett.

Ezen törvény habár nem úgy hozott
 létre miként azt az iparosok nagy részben

idányre
 ső árak mel-
 mot
 sinyben)
 Zelmos,
 ny felett előnyre
 nek minden ártalmas
 jobb sikerrel alkalm-
 ségekkel, változó
 or, szem, agy, száj-
 nek és női betegsé-
 vértisztítónak egy-
 b és ártalmatlanabb
 ST
 gva gyermekek is
 a bizonyítványa ál-
 gy csomag, mely 8
 e zum heil. Leopold
 t ártalmas készit-
 de Erzsébet
 lati utasítás az itt
 dt, Ecke der
 yszertárában.
 tlan
 tisztított
 LAJ.
 Beesben.
 és jóváhagyva,
 sen ajánlható, s
 elismert szer. a
 rvény, gőmör,
 laczk ára 1 frt.
 als mint az oszt.
 Göttl Nándor
 zes bajok, kiál-
 gje 1 frt 50 kr.
 s vrszegénység
 e 1 frt 50 kr.
 normüködés és
 1 frt 50 kr.
 or működés re
 1 frt 50 kr.
 betegség el en.
 ételével)
 umarkt 3.

óhajtották, de a mi a társulást, a társulás ut-
jain létrejött testületi hatáskört, jogkört illeti,
ezt bátran mondhatjuk, hogy az iparnak az
iparosok jövőjének önállóságának minden igaz
színté barátja a legmelegebben üdvözi. És
azt az iparosok hosszú küzdelemteljes egyet-
értő buzgólkodása vívmányának tekintti.

Más mégis sajnos nem tapasztalunk? azt
hogy midőn az október 1-én életbe lépett ipar-
törvény szerint ezen testületnek megalkulni
kellene, hogy a törvényben biztosított önkör-
mányzati jogkörrel a hatáskörébe utait sok
és igen fontos életbevágó iparügyek felett tel-
jesen önállóan intézkedhessenek — a testület
megalkulásának nem várt ellenei támadnak
és legyőzhetetlen akadályokat gördítenek a
megalkulás elé. — Ugyanis a midőn ezen
ügyben a város házára egy értekezlet volt ösz-
sze hívva, ott kellő megerőltetés, az úgy nagy
fontosságához mért higgadt eszmecsere, az úgy
tisztázás és érveikkel harcolás helyett meg-
foghatatlan és megbecsülhetetlen közöny-
séggel, több, de főként a t. csizmadiatársulat
hangadói kimondták a nagy szót, hogy a
törvény nyújtotta előnyök nem keltenek, és
aztán komoly tanácskozás helyett demonstrá-
lólág tömegesen elhagyták a termet.

Miután ezen ügy nemcsak az egyes ipar-
társulatokat, hanem az iparosok összességét a
legkövetlenebbül érinti, méltó, hogy ezen ügy
a megérdemelt komolysággal és minden elfo-
gadás nélkül tárgyalassék, tisztáztassék még
pedig úgy, hogy a kölcsönös felvilágosítás után
felderítettessék, hogy mi a helyes, mi nem.

Itt annyival inkább kívánatosnak tartom,
mert azon meggyőződésre jutottam: hogy né-
mely korifeusok magyaráznak, a mely magya-
rázat azt árulja el, hogy vagy nem is olvasták
a törvényt, és így a legelőbb beszélnek, vagy
pedig félre magyarázzák és így szándékosan
félrevezetik a társulati tagokat.

Hadd lássuk hát, hogy a testülés ellen-
zői micsoda érvekkel állanak elő.

Azt mondották, — miként azt a „Debre-
czen” 208-ik számában egy csizmadia mester
is mondja — hogy a v a g y o n u k a t f e l t e r i k,
hisz ezt igen jól tessék, de ki akarja a
vagyonusokat elvenni? megegyedi-e ezt a törvény?

Azt mondják, hogy testülés esetén az
alapszabályok 125. § értelmében a testület
kezelése alá megyen, és így ha övék marad
is a vagyon, nem öök rendelkeznek felette,
azonban ezen okoskodás tévedésen alapszik.

A 125. § ezeket mondja: Az általános
ipartestület megalkotása alkalmával az első
foku iparhatóság felhívja az illető helyen mű-
ködött és képesítéshez kötött mesterséggel
foglalkozó iparosokból álló ipartársulatokat,
hogy az ipartestületbe olvadjanak.

Az első foku iparhatóság által e czélelől
összehívandó közgyűlésen az ipartársulati ta-
gok 2/3-ada az ipartársulat feloszlását hatá-
rozhatja el, mely esetben a társulat vagyon
a mennyiben az ipartársulatnak e vagyon felett
szabad rendelkezési joga van, az ipartestület
tulajdonába megy át.

Ha azonban valamely oly szakipartársu-
lat olvad egy általános ipartestületbe, melynek
külön czélokra rendelt vagyon van, az a tes-
tület által az illető külön iparágat üzők czél-
jaira külön kezelendő.

Ezen § szerint egész világos és szerény
véleményem szerint megzafolthatatlan az, hogy
amely társulatnak vagyon van, s vagyonánál
valamint tagjai számánál fogva továbbra is
mint társulat fenn akar maradni — vagyonát
továbbra is kizárólag maga kezelheti, és speci-
ális ügyeit maga intézheti, ebben sem a
törvény sem senki nem gátolhatja.

Példával illusztrálom a törvénynek sze-
vesz kezébe, ő is rögtön hasonlót tesz s kö-
veti azt az irányt a hová néz, mert hát bizo-
nyos, hogy valakit néz s addig nem nyugszik,
míg azt ki nem puhatolja, ki az a boldog hal-
landó, a kivel a legcsodásabb két szem fog-
lalkozni méltóztatik.

Ha Czecczil nem szól hozzá éppen úgy,
mint ő azt álmodja, ha egy barátjával hal-
kan beszél és legyen az a legegyszerűbb
toilette — vagy más, nőket érdeklő dolog, ak-
kor már Roland pokoli gyötrelmeket áll ki,
szerencsétlen és a legsötétebb színekben látva
a világot, meggyűlöli mindent; oh mert ő ilyen-
ker bizonyos abban, hogy Czecczil nem nem
szereti s hogy barátjónak is arról beszél,
hogy milyen kiálthatat an, unalmas fráter ő.

Feltételez az élettelen tárgyakról, férfitol,
nőtől, sőt talán még a szellőtől is s ha hatal-
mában állana, úgy talán még annak is megtil-
taná azoknak a selymes, lágy firtőknek az
erintését, melyek gyűrűs csigákban omlanak
alá nyakára.

És ez a féltékenység, ez a csuf, gonosz,
gyógyithatlan nyavalya megmérgezi Roland
egész életét. Mint az ősi égen a kibunyó alk-
onyosság, clyan ajkán csak a mosoly s az is
nagy ritkán váltja fel azt az örökös arnyat,
mely mindig ott borong, széles gondolkodó
homlokán.

A napot, a csillagot rákának Czecczilre s
ha bántja, hogy nem indiai nábob, úgy ez csak
azért van, hogy nem szórhatja tele gyöngygyel,
gyémánttal az utat imádott báványa előtt s
mégse tud neki egy örömteli órát se szerezni,
mert ha együtt vannak örökké azzal kinozza,
hogy őt már nem szereti vagy szál, hogy
most erre, vagy arra nézett, vagy mosolygott.

De ma, ma néma hallgatásba van me-
rülve, semmi cselzést nem tesz, nem kerde-
dőködik kit látott, kivel beszél Czecczil s mi-
kor vacsora után szivarra gyújt közönyös,
hideg hangon a mulandóságról kezd beszélni

rintem egyedüli helyes értelmét. Ha az előző
§ szerint a testület megalkult, az iparható-
ság felszólítja p. o. a csizmadia társulatot
hogy miután az ipartestület megalkult, olvad-
janak be az ipartestületbe, igen de a csizma-
diák minthogy sok vagyonuk van nagy szá-
mál vannak s a mellett sok fontos belügyi
dolgaik vannak, a felszólításra azt mondják,
hogy ők nem olvadnak a testületbe, és ezzel
minden bevan fejezve és kezelik vagyonukat
továbbra is, mert a fentebb szószertint közölt
§ szerint: a társulat csak azon
esetben oszlan fel és olvadna
be a szabad rendelkezés alatt
álló vagyonnal az ipartestület
be, ha azta csizmadia társulat
2/3-ada része is úgy akarná, de mint-
hogy a csizmadia igen helyesen — a maguk
társulata feloszlására nem szavazának, társu-
latuk minden vagyon kezelését továbbra is
fenn fogja maradni, mert: a vagyon csak
akkor kezelhetnék a testület
által, ha abba mint társulat is
beolvadna.

De vegyünk egy ellentét s példát. —
Mint hogy az iparhatóság minden társulatot
felszólít, felszólítja a kalapos társulatot is a
beolvadásra, — a kalapos társulatnak 2/3-ada
azt mondja: hát minek tartjuk fenn a társu-
latunkat, a mikor a társulatnak semmi joga
többé nincs, csak terhe van, — kevesen is
vagyunk alig 6—8-an, vagyonunk is csekély
alig 50—100 frt a melyet úgy se lehet egyébre
törvény szerint csak ipar czélokra használni,
oszoljunk fel, olvadjunk be az ipartestületbe,
és adjuk át pénzünket az ipartestületnek.

Az idézett § szerint tehát azt hiszem,
hogy ezen fontos, aggályt keltő vagyon keze-
lési kérdés kétségbevonhatatlanul így all mi-
ként azt előadni szerencsém volt, és ha még
ezek után is kétkedne ebben a t. csizmadia
ársulat, szerezzen magának meggyőződést a
elől olyanoktól a kik ezt értik, és a kikben
biznak, esetleg az illető szakminisztertől.

Igen ám, de azt mondják ők hogy nem
igy áll a dolog, mert az összes ipartársulati
tagok 2/3-ada határozza el a társulatok fel-
oszlását és beolvadását, és így azt képzelik
a társulatok, hogy közös ülésre lesznek me-
ghíva és ott fognak határozni.

Azonban ezt így elhinni és még ilyen
alakban az előjárásnak terjeszteni a legna-
gyobb képtelenség; — már hogy hihet el a
legkönnyen hívóbb is oly abszurdumot, hogy
például a kalapos vagy kerékgyártó határozzon
a felett, hogy a csizmadia társulat feloszljon
és vagyona a testület kezelése alá menjen,
hisz ez még gondoltnak is abszurdum, de meg
a ki a magyar nyelvtant tanulta, azelőtt vilá-
gos, hogy midőn a § azt mondja, hogy az
első foku iparhatóság által e czélelől össze-
hívandó közgyűlésen az ipartársulati tagok
2/3-ada az ipartársulat feloszlását határozhatja
el, mely esetben a társulat vagyon, stb akkor
itt egyes társulatról van szó, nem pedig az
összesről.

Az itt említett okok azok főképen, melyek
a testület megalkulása ellen felhozattak, és
azt hiszem, hogy sikerült azoknak aaptalanságát
kimutatnom.

A dolog ily állásában az úgy szentsége
megköveteli, hogy ezen, az országgyűlés által
oly ritka páratalansággal létargált és zse-
sítését nyert törvény, mely az összes iparosok
érdekeinek előmozdítására, az ipar fejleszté-
sére hozott, — ne egy oldalulag a setében
talán egyéni szempontból, hanem nyilvánosan
tárgyalatosan az összes iparosok érdekeinek
szem előtt tartásával tárgyalassék, ha valjon
elni akarunk-e azon jogokkal melyeket nekünk

a törvény saját ügyeink elintézése körül nyujt,
s melyet az iparosok, — közöttük a debreczeni
csizmadia társulat — oly sokáig kérelmeztek
vagy pedig nem, és így kiállítsuk magunk ré-
széről a szegénység, eretlenség és következet-
lenség bizonyítványát.

Ha a t. csizmadia-társulat avagy követői
kifogják-e alaposan mutatni, hogy a törvény
alapján létesítendő testület káros, vagy az ő
jenuálló jogaikat sérti, megcsorbítja, úgy kapa-
czitációjuk előtt megfogunk hajolni; de ha
ezt tenni nem tudják, vagy nem akarják, akkor
a midőn a törvény az iparosokat
erettké nyilvánította, eddigi
kiskorúságukból kiemelve nagy
koruvá nyilvánítja és saját
ügyeik intézését saját kezé-
be veszi és ezt vétkes közö-
nyelműséggel éretlenségéből,
vagy gyermekek dacából vis-
szautasítja, megfosztván ez-
által a többi iparosokat is attól,
hogy e joggal élve az összes ipar-
osság előmenetelére és üdvé-
re munkálkodhassanak, azon szegény
mellyel a közvélemény a debreczeni iparosokat
— és itt Debreczen jöhrneve is szenved —
az elhetetlenség következtelenség és kiskoru-
ságuk eme nyilvánulása miatt suttant fogja —
ne érjen bennünket, kik e tekintetben köte-
lességünket megtettük: hnmem érje azokat,
kik a testület megalkatását lehetetlenné
tették.

Habár az előzmények és körülmények is-
merete mellett a renénynek csak igen vékony
szála van ahoz, hogy az ellenvéleményüket
gondolkodásuk helytelenségéről meggyőzzük,
mégis nem adom ezen hajszállon függő remé-
nyemet, hogyha tárgyilagosan s minden mel-
lékérdék kizárásával, egyedül a közérdek szem-
pontjából jóakarattal fogjuk ezen ügynek
mindkét oldalát kölcsönösen megvilágítani, —
a tulcsigazított aggodalmak és képzett veszélyek
megszűnven, talán mégis sikerülni fog a közjó-
erdekekben, az iparügyi szervezetség és az
iparosok tevékenységének hatályosabbá tete-
lére a testületet létre hozni. Úgy legyen.

Több iparostársam megbízásából.
Serly Ede.

színház.
(Kendi Margit, történelmi dráma. Irta: Bartók Lajos.)
Nem tartjuk egy vidéki lap feladatának,
hogy azon darabokat, a melyek a fővárosi
színpad, sőt az akadémia bírálatában is részesül-
tek, még egy vidéki kritika magas tanulmány-
ának (!) is vesse alá. E helyett ösmertetjük a
darabot s előadása után vázoljuk annak a köz-
zönségre gyakorolt hatását és a játszószemély-
zet sikerét.

Szombat nov. 1-én, egy jeles fiatal
költő, Bartók Lajos a „Bolond Istók” szer-
kesztőjének „Kendi Margit” cz. drámája kerül
színpadra, kitől „A legszebb” cz. vígjáték allan-
dóan tartja magát a nemzeti színpadon.

Kendi Margit tárgya a Báthori Boldizsár
összeesküvése Báthori Zsigmond fejedelem
ellen. Bonyodalmát Boldizsár felesége, Kendi
Margit és Estella, Carigli bíbornok huga idé-
zik elő; amaz a fejedelem szék megszerzésére
tüzei férjét, emez pedig titokban szereti Bá-
thori Boldizsárt. A nagyvagyó kaczár asszony
vérpadra juttatja férjét, Margit pedig megöli
magát, Estella megőrül és Báthori Zsigmond,
ki őt szerette, „kárhózatban égye” marad.

Csak a dráma főbb eseményeit jelölük
az itt említett momentumok.
A cselekmény menete — a mint egy fő-
városi kritikusi írja — gazdag költői és drá-
mai erőből adott részletekben. Az alakok is

színház.
(Kendi Margit, történelmi dráma. Irta: Bartók Lajos.)
Nem tartjuk egy vidéki lap feladatának,
hogy azon darabokat, a melyek a fővárosi
színpad, sőt az akadémia bírálatában is részesül-
tek, még egy vidéki kritika magas tanulmány-
ának (!) is vesse alá. E helyett ösmertetjük a
darabot s előadása után vázoljuk annak a köz-
zönségre gyakorolt hatását és a játszószemély-
zet sikerét.

Szombat nov. 1-én, egy jeles fiatal
költő, Bartók Lajos a „Bolond Istók” szer-
kesztőjének „Kendi Margit” cz. drámája kerül
színpadra, kitől „A legszebb” cz. vígjáték allan-
dóan tartja magát a nemzeti színpadon.

Kendi Margit tárgya a Báthori Boldizsár
összeesküvése Báthori Zsigmond fejedelem
ellen. Bonyodalmát Boldizsár felesége, Kendi
Margit és Estella, Carigli bíbornok huga idé-
zik elő; amaz a fejedelem szék megszerzésére
tüzei férjét, emez pedig titokban szereti Bá-
thori Boldizsárt. A nagyvagyó kaczár asszony
vérpadra juttatja férjét, Margit pedig megöli
magát, Estella megőrül és Báthori Zsigmond,
ki őt szerette, „kárhózatban égye” marad.

Csak a dráma főbb eseményeit jelölük
az itt említett momentumok.
A cselekmény menete — a mint egy fő-
városi kritikusi írja — gazdag költői és drá-
mai erőből adott részletekben. Az alakok is

színház.
(Kendi Margit, történelmi dráma. Irta: Bartók Lajos.)
Nem tartjuk egy vidéki lap feladatának,
hogy azon darabokat, a melyek a fővárosi
színpad, sőt az akadémia bírálatában is részesül-
tek, még egy vidéki kritika magas tanulmány-
ának (!) is vesse alá. E helyett ösmertetjük a
darabot s előadása után vázoljuk annak a köz-
zönségre gyakorolt hatását és a játszószemély-
zet sikerét.

Szombat nov. 1-én, egy jeles fiatal
költő, Bartók Lajos a „Bolond Istók” szer-
kesztőjének „Kendi Margit” cz. drámája kerül
színpadra, kitől „A legszebb” cz. vígjáték allan-
dóan tartja magát a nemzeti színpadon.

Kendi Margit tárgya a Báthori Boldizsár
összeesküvése Báthori Zsigmond fejedelem
ellen. Bonyodalmát Boldizsár felesége, Kendi
Margit és Estella, Carigli bíbornok huga idé-
zik elő; amaz a fejedelem szék megszerzésére
tüzei férjét, emez pedig titokban szereti Bá-
thori Boldizsárt. A nagyvagyó kaczár asszony
vérpadra juttatja férjét, Margit pedig megöli
magát, Estella megőrül és Báthori Zsigmond,
ki őt szerette, „kárhózatban égye” marad.

Csak a dráma főbb eseményeit jelölük
az itt említett momentumok.
A cselekmény menete — a mint egy fő-
városi kritikusi írja — gazdag költői és drá-
mai erőből adott részletekben. Az alakok is

életteljesek és szerencsésen csoportosulnak,
hogy az eseményekben részesek legyenek. A
csoportozatok nemcsak színezik a darabot, de
korifestés értékevel is bírnak. A nyelv magvas,
eszmékben gazdag és könnyen kezel.

Egy ilyen szép részlet a III. felv. 6. je-
lenetéből, Jób protestáns pap szerepében:
Dicsérjétek az Istent! Ó a tűz —
Keményebből kimenté a három ifjat.
Ó csak próbára tesz, de nem hagy el!
Dicsérő énekünk, melyet felé
Az evezőkhöz lánczolja zengedeztünk,
Fölszállt a gályaról s meghallgatá.
Szabad a gályarab imája,
S megédesíti szenvedéseinket;
Szabad a lelkiismeret s az Ur
Szent számolyához száll bus rab madár!
Hozsánna neki!

Fülöp király bosszút fujt a hitújítókra!
De tudjátok meg:
Az ur vihart lehel s ez engedelmess
Összotörték üldözöink?
Elfujta a győzhetlen Armadát,
S a pálmát a protestáns nőnek adta.
Angol Erzsébet győze, patronánk,
A zsarnok liga elmentült bünében,
Megenemissültek ellenségeink.
Tengerbe hnytt Fülöp vérszínű napja
És Angliában kelt föl, elgyogy
Nyugatról hozánk és Helvézia
És Németország nyujt testvérséglét,
Kiváltánánk. Az Ur kiváltott,
Ne féljétek! Az Urnak lelke köztünk
Hazánkát, egyházunkat visszanyerjük.
Hozsánna neki!

Helyi hírek.
* A ref. iskolaszék tegnap délután tartott
ülésében nagy számmal vettek részt tagok, a
mi már igen rég nem történt. De hát válaszá-
sok voltak! Az ősi vér ilyenkor megmozdul a
magyar emberben. Két segédantói állomás
volt üresedésben. A csapókönyvű leányisko-
lában megüldült segédantónói állomásra nagy
volt a versenn; hatalmas erők léptek sorom-
póba, de mégis a végeredmény az lett, hogy
Kulcsár Erzsike k. a megválasztott nagy
többséggel a nevezett állomásra. A czeledűt
czai fiiskolában Szikszay Imre halála folytán
megüldült segédantónói állás A t k á r i Imre
4-ed éves tanítóképzés által töltetett be, a
ki már eddig is elnöki intézkedés folytán az
igazgató tanár ajánlatára vezette ezt az isko-
lát. Igen érdekes volt S o m o g y i Pálnak
általános helyeslést közl elmondott indítványa,
hogy t. i. a segédantónók s tanítóink, ha ma-
gukat két év alatt kifogástalanul viselik, allan-
dósítassanak, hogy így a bizonytalanságtól
megmentve, családát is tetszés szerint alkot-
hassanak. Ez a mely emberies érzületből szá-
mazott indítvány bizottságnak adatott ki,
a mely felhívott, hogy annak kivihetőségi mó-
dozatáról kimerítő véleményes jelentést ter-
jesszen be már a legközelebb tartandó isko-
lászéki ülésre. Üdvözljük az iskolaszéket ily
nemes és felelős gondolkodásmódjáért.

* A városi tanács most naponként folyvást
ülésezik, hogy az ügy hátrányt feldolgozhassa.
— Egyáltalában a városi hivatalokban a nátrány
feldolgozásán nagyban serénykednek.

* Hallatlan! Aki nem hiszi, néze meg,
mily képtelenségek megtörténnek Debreczen-
ben. A burgondia-utczát közvén akarják. A
nagy csomó követ oda is hordták a sártege-
res utczára, s 3—4 ház előtt teljesen
elzárták a szépen rendbe ra-
kott csomók k a gyalogjárdát.

* Nöogyleti ügy. — Felhívás, Deb-
reczen vár. nagyérdemű közö-
ségéhez. A „debreczeni jótékony nöogylet”

színház.
(Kendi Margit, történelmi dráma. Irta: Bartók Lajos.)
Nem tartjuk egy vidéki lap feladatának,
hogy azon darabokat, a melyek a fővárosi
színpad, sőt az akadémia bírálatában is részesül-
tek, még egy vidéki kritika magas tanulmány-
ának (!) is vesse alá. E helyett ösmertetjük a
darabot s előadása után vázoljuk annak a köz-
zönségre gyakorolt hatását és a játszószemély-
zet sikerét.

Szombat nov. 1-én, egy jeles fiatal
költő, Bartók Lajos a „Bolond Istók” szer-
kesztőjének „Kendi Margit” cz. drámája kerül
színpadra, kitől „A legszebb” cz. vígjáték allan-
dóan tartja magát a nemzeti színpadon.

Kendi Margit tárgya a Báthori Boldizsár
összeesküvése Báthori Zsigmond fejedelem
ellen. Bonyodalmát Boldizsár felesége, Kendi
Margit és Estella, Carigli bíbornok huga idé-
zik elő; amaz a fejedelem szék megszerzésére
tüzei férjét, emez pedig titokban szereti Bá-
thori Boldizsárt. A nagyvagyó kaczár asszony
vérpadra juttatja férjét, Margit pedig megöli
magát, Estella megőrül és Báthori Zsigmond,
ki őt szerette, „kárhózatban égye” marad.

Csak a dráma főbb eseményeit jelölük
az itt említett momentumok.
A cselekmény menete — a mint egy fő-
városi kritikusi írja — gazdag költői és drá-
mai erőből adott részletekben. Az alakok is

színház.
(Kendi Margit, történelmi dráma. Irta: Bartók Lajos.)
Nem tartjuk egy vidéki lap feladatának,
hogy azon darabokat, a melyek a fővárosi
színpad, sőt az akadémia bírálatában is részesül-
tek, még egy vidéki kritika magas tanulmány-
ának (!) is vesse alá. E helyett ösmertetjük a
darabot s előadása után vázoljuk annak a köz-
zönségre gyakorolt hatását és a játszószemély-
zet sikerét.

Szombat nov. 1-én, egy jeles fiatal
költő, Bartók Lajos a „Bolond Istók” szer-
kesztőjének „Kendi Margit” cz. drámája kerül
színpadra, kitől „A legszebb” cz. vígjáték allan-
dóan tartja magát a nemzeti színpadon.

Kendi Margit tárgya a Báthori Boldizsár
összeesküvése Báthori Zsigmond fejedelem
ellen. Bonyodalmát Boldizsár felesége, Kendi
Margit és Estella, Carigli bíbornok huga idé-
zik elő; amaz a fejedelem szék megszerzésére
tüzei férjét, emez pedig titokban szereti Bá-
thori Boldizsárt. A nagyvagyó kaczár asszony
vérpadra juttatja férjét, Margit pedig megöli
magát, Estella megőrül és Báthori Zsigmond,
ki őt szerette, „kárhózatban égye” marad.

Csak a dráma főbb eseményeit jelölük
az itt említett momentumok.
A cselekmény menete — a mint egy fő-
városi kritikusi írja — gazdag költői és drá-
mai erőből adott részletekben. Az alakok is

színház.
(Kendi Margit, történelmi dráma. Irta: Bartók Lajos.)
Nem tartjuk egy vidéki lap feladatának,
hogy azon darabokat, a melyek a fővárosi
színpad, sőt az akadémia bírálatában is részesül-
tek, még egy vidéki kritika magas tanulmány-
ának (!) is vesse alá. E helyett ösmertetjük a
darabot s előadása után vázoljuk annak a köz-
zönségre gyakorolt hatását és a játszószemély-
zet sikerét.

Szombat nov. 1-én, egy jeles fiatal
költő, Bartók Lajos a „Bolond Istók” szer-
kesztőjének „Kendi Margit” cz. drámája kerül
színpadra, kitől „A legszebb” cz. vígjáték allan-
dóan tartja magát a nemzeti színpadon.

Kendi Margit tárgya a Báthori Boldizsár
összeesküvése Báthori Zsigmond fejedelem
ellen. Bonyodalmát Boldizsár felesége, Kendi
Margit és Estella, Carigli bíbornok huga idé-
zik elő; amaz a fejedelem szék megszerzésére
tüzei férjét, emez pedig titokban szereti Bá-
thori Boldizsárt. A nagyvagyó kaczár asszony
vérpadra juttatja férjét, Margit pedig megöli
magát, Estella megőrül és Báthori Zsigmond,
ki őt szerette, „kárhózatban égye” marad.

Csak a dráma főbb eseményeit jelölük
az itt említett momentumok.
A cselekmény menete — a mint egy fő-
városi kritikusi írja — gazdag költői és drá-
mai erőből adott részletekben. Az alakok is

folyó évi október 19-én
gyűlésében elhatározta, a
városunk közönségének k
ket rendez, felbátorított
ben tapasztalt fényes s
együttünk tagjai novemb
fel fogják keresni az em
hogy átvegyék a nemes
melyeket szegény árva
sére fordítunk, szivesen
lyebb adományt is, álljon
neműben, vagy akár ruhá-
dulunk a nagyérdemű köz-
ez alkalommal is segítse
munkánk teljesítésében,
illetve nögyeletünk 15-
könyvet akarjuk felszerít
küldőitünket, kik a szer-
fáradsággal végzik, s mut
beirandó könyörgéletes ad-
jótékonyaság forrása város-
vében nem apadt meg e
ügyünket a nagyérdemű köz-
szives figyelmébe. Debrecz
r e s z a t m á r y T e r e z

* A Hajdu-Böszörmény
gulatra nézve jellemző
bennünket: C z i n c z I g n
tag ugyanis tegnap H. Bó-
mostani tartózkodási hely
Az utczán haladva, Szepe-
hajtóval találkozott; kisere-
nár Mihály hentesmester
Gábor és T e l e k i c s e n d i
ember. A végrehajtó Cz
jának megüzetésére szólító
mint maga adja elő) azt
mindig rendezes fizette m
szörményi lakos és neve a
sohasem maradt ki, és ez
fizetni nov. 25-én. A vég-
tette, hogy Czinczet me
Goldhammer Albert udvará-
forintot nyugta mellett ki-
lál tárczából. Az esetről je-
f a j e n t é s t e t t e t a z a
akintve a személyektől) ezen
szabadság szükségtelen me-
épen azért elvárjuk, hogy
vizsgálat fogja kellő világít

* Tüdős János gymu.
jelentek magyar fordítási
nyelv gyakorlati tanulásra,
Károly kiadóhál helyben. A
adványok 104 oldalra terjed
előmenetel fokról-fokra ig
fordításoknál való előhalad
hatjuk el azonban a könyv-
dalu szótárt kiemelően fe-
fordításokhoz szükséges
mazsa.

* A konyári gyilkossá-
kurai is itélet. Olvasóink
nak a rejtélyes gyilkosságra,
a következők: Bihar megye K
1882. éf szeptember 5—6
Oláh Ferenc odaváló lakostól
előt verben fekvő találtat
emberre irányult, mert a
nagyapa és a meggyilkolt fi
óra tájban kutyagatást hal-
ba egyszerre elcsöndesült.
Tóth József kocsi, ki akkor
zón legettette s ki a meggy-
nyegette, befogatott. Tettét
adta elő a dolgot, hogy a
éjféltájban felkereste őt a ré-
ki már regen bosszút for-
ellen s követelte tőle, hogy
udvarára, hol a kutya őt is

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

Mikor már nem veszekednek.

A lámpa bággyadon szórja sugarait a
sötét falazatu szobára s a kandallóban hamvad
a zsarátnok, néha-néha még föllobbanva, mint
a szívben szokott egy-egy már felig kialudt
szerelem.

Clotilde beönti a csészékbe a théát és
szöke fejeskáját nyugtalanul rázza meg.
De hogy is ne! olyan unalmasan, csöndesen
folyik ma ez az egész vacsora. Férje ezer
gonddal, bajjal teli, sehogysem tud felderülni,
a gyermek álmos, cseresznye ajkacskaí pityer-
gőre állnak s nem cseveg össze-vissza anyyi
kedves bohóságot, mint szokott. Az a Roland
pedig összevonva szeméideit, úgy nézi a théas
csésze fenekét, mintha abból Vinetta rég el-
sültydét kincseit akarná kihalászni és elfejeit
Czecczillel veszekedni.

Az borzasztó valami, hogy ma Roland
nem veszekedik; hiszen máskor ez volt a vac-
sora fő fűszere és akármilyen rossz kedve
volt Clotildének, ez mindig megkaczagattta.

Mert hát mikor Roland Czecczillel veszek-
szik az olyan nagyon, de nagyon bohókás,
olyan mulattató valami! — Imádja egész az
elképzeltelenségig; nem él, nem lélezkzik, ha
nem látja; agyának nincs gondolata, szívének
érzése, mely ne azzal a bubájos, sötét-szemű
eszményi arcczal lenne tele s mégis mindig
veszekszik vele; igen ám, mert Roland a ne-
vetségig felt Czecczilt. Nincs az a buta, sima
fejű ifjocsz, a kinek Czecczil véletlenül annyit
mondott egyszer, hogy „jó napot”, hogy már
ő annak ne kívánna mérget, gyilkot, ölomo-
lyót és több eféle más világra expedáló esz-
közt. Ha az utczán sétálnak, aggodalmasan
néz körül, nem közelit e feléjük valami nyalka
Don Juan s ha Czecczil a színházban látcsövet

de mariage”-t. Irjuk le a ta-
ben egy pár sorban ezt leha-
vagy vigjáték volna. 1-80 felt
Külseje ilyen vagy olyan,
gyönyörű. Monolog: A papag-
ról. Bemutatják neki a Mar-
száde a színházról sat. Ez
rátnéja, párbeszéd a Marqui-
II. felvonás: Az esküvő
mit mondan

rencsében csoportosulnak,
ben részesek legyének.
ak szívesen a darabot, de
s bírnak. A nyelv magvas,

nyirek.
tegnap délután tartott
vettek részt a tagok, a
rrent. De hát választá-

veg, elvegyül a kály-
gása s a leeresztett
nyilasan bekandikáló
gói látszanának, míg

folyó évi október 19-én tartott választmányi
gyűlésében elhatározta, hogy árvaháza javára
városunk közönségének körében újra gyűjtése-

A Hajdu-Böszörményben uralkodó han-
gula néve jellemző esetről értesítenek
bennünket: Czincz Ignác hajdumegei biz-

Tüdös János gym. igazgató urtól meg-
jelentek magyar fordítási feladatok a latin
nyelv gyakorlati tanulására, ifj. Csáthy

A konyári gyilkosság ügyében a kir.
kurai is itél. Olvasóink meg emlékezni fog-
nak a rejtélyes gyilkosságra, melynek részletei

de mariage"-t. Irjuk le a tartalmát, amennyi-
ben egy pár sorban ezt lehet, mintha színv
vagy vígjáték volna. I-30 felvonás: A leány.

A midőn az anyja előhözza neki, asszonyi
jóvendőbeli kötelességét, hogy alá kell magát
vetnie férje minden kívánságának, az olyannak

Magyarul csak rosszul veszi ki magát
midőn férje, feltételesen rosszul palástolva,
azt mondja a fiatal asszonynak, hogy egészsé-

ellentállni e követelésnek, s Kovács Lajossal
elindult a gazdája háza felé; az udvarba érve,
Kovács a hold fényénél egy baltát látott az

Gyászír. Nagy részvét között kísérték
ma délután örök nyugalomra özvegy Csúrka
Mihályt született Szóke Zsuzsanna

A színház köréből. Horváth Arnold,
szintársulatunk szép tehetségű ifju tagja jövő
hó 5-6-án a népszínházba fog vendégsze-

Az ágost. hitv. evang. egyház vasár-
nap, vagyis nov. 2-án a reformáció emlékün-
péjét fogja rendes szokás szerint megtartani.

Szinház. Szerdán, Sardou „Benoi-
ton család” című régi jó vígjátéka ke-
rült színre, mely elég szép számú közönséget

Halálozások. Gróf Porcia Ottónét,
kinek haláláról már megemlékezünk, tegnap
kísérték örök nyugalomra Nagyváradon. Tem-

Halálozások. Gróf Porcia Ottónét,
kinek haláláról már megemlékezünk, tegnap
kísérték örök nyugalomra Nagyváradon. Tem-

* Párba. Nagyváradon két 39-ik ezred-
beli hadnagy között párba ment végbe. A
viaskodásban egyik fél — a kihívott — karján

Meghaltak.
(Debreczen, 1884. okt. 19-25.)
Tömöri Zsuzsanna 1 é. vörheuy.
Gurnics Soma 30 é. tüdőg.

Hazánk s a külföld.
A király a horvát delegátusokhoz a
fogadtatás alkalmával szintén intézett néhány

Halálozások. Gróf Porcia Ottónét,
kinek haláláról már megemlékezünk, tegnap
kísérték örök nyugalomra Nagyváradon. Tem-

HIRDETMEY.
A m. kir. debreczeni méntelep Eperjes, Debreczen, Turia-Remete és
Rima-Szombath osztályainál elhelyezett katonai legénység részére 1885. év ja-
nuár hó 1-től, 1885. évi október hó végéig szükségendő kenyér biztosítása

dor a bukaresti magyar kolónia egyik legki-
valóbb tagja volt, de nevet nemcsak ott tette
tiszteltté, hanem az egész országban is, iro-

Kossuth fia és a magyar ipar. Kossuth
Lajos Tivadar a következő levelet intézte az
országos iparegyesület igazgatóságához: „Tek-

A fővárosi rendőrség ügye. Bleyer
Ádám volt rendőrgyűlköt, kit tudvalevőleg a
rendőrség tartóztatott le és kinek szabadságra

Színház. Holnap, pénteken f. hó 30-án:
„A furcsa háború”, operette.

A közönség köréből.
Tek. szerk. ur!

A tegnapi szám nyitott közleményében reám
vonatkozó állításokra csak röviden a következőket:
De Combes Henrik ügyvéd ur, tömeg-

Rechnitz Frigyes Bódog.
Ezen rovatért melyben a közérdektől felszólalások
díjaztatul közöltetnek, a szerkesztő csakis a sajátható
sággal szemben vállal felelősséget.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre.
Kiadó: Kutasi Imre.

Árverési hirdetmény.

Rechnitz Frigyes Bódog közadós csőd-
tömegéhez leltározott ingóságok, u. m. bu-
torok, fűszerárak, bolti felszerelvények

Debreczen, 1884. október 28-án.
Des Combes Henrik,
tömeggondnok.

LENGYEL és JURINITS

„kék csillag”-hoz Debreczenben

főtér Biedermann-ház, a volt NAGY AMÁLIA üzlethelyiségében. Ajánljuk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe a téli idényre

legolcsóbb bevásárlási forrás

mindenféle ruhaszövetekbe, ternokba, flanelokba, jó mosó barchetekbe, női férfi trico alsó ingek, relik és harisnyákba, valamint feltűnő olcsó árak mellett mindentféle bélésműveket férfi és női szabók részére.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint raktáram tulterheltségénél fogva

az őszi és téli női ruha-kelméket,

u. m. flanel, posztó, laden, cheviott, tiszta gyapju, virágos divat-szövetek, fekete és színes ternok, valamint

az összes selyem és atlasz kelméket gyári áron,

de azok egy részét gyári áron alul is kiárúsítom.

NAGY RAKTÁRU

KÉSZ NŐI és GYERMEK-FELÖLTŐK,

bundák, karmantyuk és eső-köpenygeket pedig a jelen viszonyokhoz mért

olcsó árakon

a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

RUHÁKAT,

mérték szerint budapesti műhelyekben legrövidebb idő alatt, a legújabb divat szerint olcsó árakon készítették.

ROTT L.

Debreczen, takarékpénztári épület.

KÁVÉK, a legjobb s legizletesebb minőségben küldi a legutányosabb áron a legjobbat

Karl Fr. Burghardt HAMBURG.

Rió, kintinó izü . . . . . 5 kiló 3.45.

Santos finom, erős . . . . . 3.75.

Kuba, kék zöldes . . . . . 4.40.

Jáva, sárga, nagyszemű . . . . . 4.70.

Ceylon, Plantation erős, szép . . . . . 4.90.

Ceyloni gyöngy, kintinó ajánl. . . . . 5.30.

Menadó, legfinomabb gyenge . . . . . 5.40.

Mocca, valódi arabiai felette kintinó . . . . . 6.30.

Fentvezetett árak csakis öt kiló súly megrendelésénél érvényesek.

Árjegyzékek, árukimutatások, bérmentve küldetnek.

Iszákosságot minden stádiumában megszűnő 10 évi reális és lelkiismeretes gyakorlat után, — előleges tudomás nélküli is és kezesség mellett!

Konetzky Tivadar, Berlin, Brunnenstrasse 53.

A radikál-gyógymódot feltalálója s az iszákosságban szenvedők specialitája. Hivatalosan hitelesített közönségi iratok, melyek az én felülmúlhatlan szeremnek hatását az utazókéval elentétben bizonyítják: ingyen küldetnek.

SIRKOSZORUK.

A halottak estéjének

közéletével a kedvös halottaikról megemlékező közönségnek szíves figyelmébe ajánlom az üzletemben levő

nagy választékát,

melyek szebbnél szebb MŰVIRÁGBÓL és ÉLŐ-VIRÁGBÓL vannak készítve, 50 krtól feljebb.

Sirkoszoruk.

Együttal élő virágokré-táim

csinnal és lzléssel ki-állítva szintén ajánlom.

Végül ajánlom valódi hollandi Jácint-hagymáimat, élővirágokból készült csokraim, a legutányosabb árszámítás mellett.

Nagy Amália.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

27

27

SIR -
koszoruknak

legjobb és legolcsóbb kutforrása

Baum Miksánál,

Czepléd-utca, a m. kir. kincstár épületében.

27

27

Szabó Lajos Fiai

divat és kézműaru üzletükben, Debreczen, rózsatér,

az őszi és téli idényre nagyválasztékban kaphatók:

Divatos női ruhakelmék, flanelok, női posztók;
Fekete ternok, cachmirok és mindenféle gyászczikkek;
Selyem szövetek és színes atlaszok, bársonyok;
Selyem kendők, gyapju téli kendők minden nagyságban;

Kreász, rumburgi, fonal és pamutvásznak;

Ágy és asztalneműek, barketek, kalmukok;

Csipke és szövet ablakfüggönyök;

SZONYEGEK, FUTO, ÁGYELÉ, és NAGYSZONYEGEK;

Csipkék, szalagok, ruhadiszek, bélésműek, gombok;

Pamutok és mindenféle rövidárúk;

kitűnő szabású férfi ingek; esernyők.

!Szabott olcsó árak mellett!

Legfelsőbb helyen engedélyezett

„DUNA”

biztosító társaság.

Van szerencsém ezennel közhírré tenni, miszerint a „DUNA” biztosító társaság debreczeni főgynökségét reám ruházta át.

Az 1867-ik évben alapított „DUNA” biztosító-társaság kezességi tőkés részvényese és díjtartalékokban 4.467,984 frtot tesznek, a díjkötelezvények összege pedig 2.863,506 frtot, tehát az összes kezességi tőke 7.331,490 forint.

A „Duna” elfogad biztosításokat meghatározott díjak mellett:

- Tűzkárok ellen lakházak, gazdasági épületek és mezei terményekre, gyárakra, butorok és házi eszközökre, valamint áruraktárakra stb.
- légkár ellen mindennemű mezei terményekre,
- Szállítási károk ellen tengeren és vasutakon,
- Az ember életére tőkéket és évi járadékokat különféle módozatok szerint.

Emlitendőnek vélem még, miszerint az előforduló károk pontosan vétetnek fel és gyorsan fizettetnek ki.

Mayer Ferencz,

főgynök, piacz, „Bika” épület.

Beszélgessünk Görgy

Görgy Arthur a világi eszközölőnek ügye — tagadhatlanul inkább foglalkoztatja a kedvet, hogy a sajtó ennek egyes mértékkel tással melőzhetné.

Nem is hallgatunk felőle.

Először azt hittük, hogy

bilitációs, vagy — magyarul

csüthelyre állító —

félkezelmi akadémikus bogar

világ tudja, hogy saját nagy

ha minél többször jó ellenk

gával, ha minél többször me

Elégnek hittük, ha tré

emlékezzünk meg a derek u

sáról.”

Azután láttuk, hogy Mik

miniszteri hivatalnok, vette

Miniszterének — ugy látsz

volt kifogása az ő szereplés

gatta is azt azáltal, hogy Mik

badsgidót, sőt utiköltséget

nélkül egy alárendelt hely

aligha utazgathatna az ország

minden táján kísértő módjára

1848/9-iki hadjárat becsület

függetlenségi harcz emléket

ben megőrzött hőseinek küszö

Ez a tapasztalat már be

megsem kölcsönzött az ügyne

tet, minthogy Tisza Kálmán,

nem küzdött, küzd 1884-ben

azokat, a ki e dicstelen me

venni akarnak: ösztönből se

lly támogatásban részesül ne

zsidó-eszme (!) lobogója alá

zsaák, meg a foltja teljesen ill

Hanem ez a dolog kezd

és terjedelemben egyaránt.

Egy a fővárosban megjele

getlenség” épen azon volt, hog

ugy újra találjon egy olyan vonz

szág figyelmét reá fordítsa s

egy hangot, a mely szeretete

felkavarva, ne találhasson zá

csen magyar öreg uraknak (

védeknek) oly társaságuk, h

röpke szárnyain kalandozva

vissza a magyar függetlens

kimagasló pontjára. Nincs m

kinek ne okozott volna álma

magyar függetlenségi harcz ke

s a ki ne tudna legalább egy

a mellett, hogy Görgy Arthu

nem.

Ez utóbbiak (Istennek ha

csekély számmal vannak, de

Görgy ellenségei vagy védői

vetni s nyilvánosságra hozni a

hasábjain.

És a Görgy barátai és

veszteltek az éji homályban.

Görgy fiére előkelő

günyök.

Az egészét mozgó epés

lelki jó barátja s a mint

taluk: udvari bolondja Görgy

Egy régi honvéd ezredes

habilitás, mindketten hivataln

Az indulóban és népdala

örökített hős, kit ma bonyol

fosztana meg attól, hogy itél

függetlennek találjuk.

Az asszony-lap szerkesz

képviselő és mameluk, kinek

láljuk a rehabilitáló banda névs

juk nagyon, hogy ő menyire a for

teljes életében: talán meg az

zasságtörésre is azt mondáná,

a mig ki nem sütt: a kisült ve

hogy nem vétek többé, ha egy

ber, a kire eddig még nem

párbajra kelni is képes volna a

tatarozásra szoruló egyén mel

ó mindenkit, csak arról, hogy

ó a ja meg lesz adva.

Szára teszik azok száma